

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не взовьмеш милости і віри не взовьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских св'ят о год. 6-їй пополудні.
Редація, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Лидого ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застережене. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Престольна промова.

Поважані Члени обох палат державної ради!

На початку нової сесії я зібрав вас довкола себе і витаю вас сердечно. Мое правительство предложить вам ті розпорядження, які мусіли видати ся під відвічальностію правительства. Коли лише настане поважніше успокоєнє, правительство приступить до стислішого очеркненя дотеперішних постанов конституції, дотичаючих управлень правительства.

В дальшій ході престольна бесіда вказує на конечну потребу, щоби адміністрація стала зовсім увільненою від впливу внутрішніх спорів і вела ся в рівній мірі так в інтересі держави, як і людности.

Спокійніші часи, було там сказано, позволят також на зміну регуляміну нарад державної ради, щоби забезпечити свободу нарад без нарушеня свободи слова і привилеїв послів. Також стануть предложеними провізоричні розпорядження, які мусіло ся видати для управлень ходу державних справ в перших місяцях біжучого року.

Дальше зазначує престольна бесіда, що державними фондами адміністровано дуже осторожно. Понеже треба було робити дуже великі видатки на потрібні реформи і на інвестиції, тому черпано з касових засобів і з біжучих державних доходів. Відтак заповідає престольна бесіда предложене додаткових кредитів та зміну деяких податків в цілі скріплення і санації фінансів королівств і країв. Дальше заповідає предложене законів для покінчення регуляції валюти. Бесіда підносить конечність удержання спосібности Австрії в конкуренції на всесвітних торгах. З огляду на се, що більша часть торговельних трактатів минає в коротці, буде одною з найважніших задач правительства ревізія митових тарифів.

Правительство внесе на ново проекти, дотично підпираня промислу, акційний закон, предложене о товариствах з ограниченою порукою, проекти дотично торговельного мореплавання, побудованя і розширеня пристаней, особливо триєстеньської, забезпеченя плавби на Дунаю, закон против нечесної конкуренції, о охороні робітників і о дни праці, о обовязковім забезпеченю приватних урядників і занятих в промислі та торговлі, меліорацийний закон і о реформі речинцевої торговлі збіжем. Правительство предложить наново предложене о організації рільничих корпорацій, проект ріжних залізничних інвестицій, розширеня залізничної сіти і вибудованя другого полученя з Триєстом; дальше будову боснацьких залізниць згідно з дотичним предложенєм, внесеним в угорській соймі і з умовою, заключеною в сій справі з Угорщиною.

Дальше предложить правительство закон о управленью еміграційної справи, внесене дотично створеня якогось числа дешевих, здорових і морально відповідних мешкань для широких мас робучого населеня, а також закон для ограниченя пиянства.

Після средств правительство буде стреміти до видосконаленя висших шкіл в дусі, відповіднім найновішійшим поступам науки, до реформи промислових і торговельних шкіл. Правительство доложит при сїм всяких старань, щоби ціла справа просвіти була веденою в дусі обичайного і релігійного вихованя.

Предложене дотично ужитя надвижок з виденьских кас, вже виготовлене. Дальше правительство предложить проекти законів о промислових судах, о громадских, посередничих урядах, як також обемистий за-

кон о обовязках електричної залізничі. Проект дотичний державних трактатів о праві авторства вже також викінчений.

Престольна бесіда займає ся в дальшій ході внутрішньою ситуацією і стверджує, що відносини до посторонних держав є дуже добрі. Пригадує смерть короля Гумберта а відтак королевої Вікторії дуже сердечними словами. Дальше є згадка про побут цісаря в Берліні і принятє, якого там дізнав, оісля є бесіда про події в Китаю, де Австро-Угорщина, як велика держава, виступила також в обороні загроженого людского житя, свободи і власности а заразом в обороні інтересів цивілізації.

Відтак престольна бесіда звертає ся до присутних слідуєчими словами:

Поважані панове! Конституція, яку я дав моїй державі з вольної волі, повинна бути запорукою розвою моїх народів і дальше піклувати та плодити овочі, які видала. Фінанси держави доведено до взірцевого порядку. Горожанські свободи станули на сильних підвалинах. Загальний стан просвіти, завдяки органам шкільництва і помноженю наукових заведень дійшов до потіпаючої уровни, яка ще піднесла ся завдяки інтелігенції і чільности моєї армії. Сойми могли в рамках обсягу своєї діяльности ділати з великим пожитком для народів. Благий вплив конституційних уряджень дав відчуті ся навіть і в громадах. Можу сказати панам, що засадничі права суть коштовною і цінною власностию моїх вірних народів. На вні супроти св'їта суть они символом одностійности і могутности держави.

Тим більшим болем наповнило мене се, що послідна сесія державної ради була безуспішною і безплідною. Богато важних квестій, вимагаючих співділаня державної ради не полагоджено, помимо що сї квестії супротив других держав повинні були полагодитись для добра держави і

Осип Маковей.

Зуб мамута.

(Далі).

Була би се думка незла і, о скілько до неї дав причину черенний зуб мамута, досить оригінальна, але форма! форма! Що за біс лисий, що для нього форми найти не можу! Такої форми і таких слів, щоби читача за одним замахом перекинули за десять тисяч літ у мивушість, мріями сповиту! Правда, що форма мала, а зуб завбільшки як селянський чобіт і важить зо два кілограми, але і на нього повинна найти ся поетична форма!

Гей думко, в давній час полинь,
у темних пралісах спочинь,
у допотопних диких борах,
в карпатських тихих горах!...

Думка послухала мене і полинула в давній час у допотопний дикий бір; я сів собі в тіни папороти і з доброго дива кличу людий у пралісі. Людий не видко, за те:

Луна гуде ярами гір,
аж тут страшний понурій звір

ступає тяжко, мов стовпами,
грубевними як пень ногами.

Мамут, мамут: старий мамут
зайшов над синій, бистрий Прут,
блукав тут сотню літ і згинув,
на знак мені свій зуб покинув...

Ні, і в пралісі не можу найти поетичної форми, відповідної до зуба мамута. І зуба зуб не згриз... і так далі. На знак мені свій зуб покинув... гм! врешті може бути. «Звізда» зараз видрукувала би сю поезію, але я вже тепер не стою на тім, аби чимборше друкувати все, що напишу; мені треба, щоб я сам був із сего зуба вдоволений. Десять тисяч літ — тисяч літ менше або більше тут справи не змінє, — так стілько літ пролежати в землі і вкінці опинити ся на моїй недокінченій повісти, зворушити мене і за те все не діждати ся порядної поезії, поезії, що була би повна сумних, цвинтарних думок, саме таких, як я їх серцем відчуваю, — се просто для мене тяжка мука... Сі думки у відповідній формі я мушу виповісти! Адже се факт і то сумний факт, що моя повість, притиснена зубом мамута, нехай я її докінчу, десять тисяч літ жити не буде, і пять тисяч літ жити не буде, і тисяч ні, і сто літ — може ні... Ні вже, дальше не спу-

щу, сто літ мусить моя повість прожити, інакше неварто її й кіпчити. А сей проклятий зуб лежить на ній, «мов камінь намогильний». Повість іще і св'їта божого не побачила і я вже поклав на ній, мов пам'ятник, зуб мамута, котрого і зуб часу не згриз за десять тисяч літ. Мамут лишив знак по собі, а я не лишу. Боже, що за мука! Чи варто жити на божім св'їті, коли по чоловіці і такий порядний зуб не остане ся, як по тім мамуті? По що вганяти за хлібом, по що журити ся, по що мучити ся для ідей, по що так тяжко терпіти, коли з того всього не остане ся і сліду? Перекопуючи за кількадесять літ цвинтарі, найдуть твій череп, в котрім крило ся стілько надій і журби, кинуть його в кут і приложать домовиною з новим покійником. А за твою працю ніхто тебе тоді вже й не згадає, настануть нові люди з новими думками, куди їм тебе згадувати!

Так мене згриз сей зуб мамута, що трохи на плач мені не зібрало ся. Все, що скочу думкою у допотопний бір дрімучий, то звідтам лечу двацять тисяч літ наперед, шукаю себе по дорозі і зовсім не можу віднайти.

Зуб мамута...

Гей, праце, радости житя затрута!
Безслідно в безконечности ти згинеш,
ніякого сліду на пам'ятку не кинеш...

щоби відповісти потребам часу та розвою народів. Моїм горячим бажанєм є, щоби ви, панове, вірні традиціям австрійської державної ради, посвятили ся конституційній праці, щоби віддали ся вповні сповненню своїх обовязків. Можете з цілою певністю числити на моє правительство, яке цілою своєю повагою хоче забезпечити нормальний хід парламентарних чинностей.

Багато справ, які потребують згоди державної ради, чекає на полагожденє, а звідси застій в цілій державі. До сих справ належить пр. справа забезпеченя робітників на случай нездібности до праці і на старість; дальше потрібна будова богато водних доріг внутр держави; є се дуже важною квестиєю і вимагаючою богато жертв. Населенє, платяче податки, має право жадати, щоби побіч сповнюваня своїх обовязків супроти держави могло також старати ся о власну будучність і добро своїх родин.

Всі наміри, зміряючі до материяльного і духового розвою держави, розбивають ся об межиусобицю народностей. Досвід поучив, що змаганя, які лише саме правительство починило в цілі розвязаня сеї квестиї, не довели до остаточного висліду, що радше є потрібним законодавне полагоженє сеї справи і що лише таке трактованє сеї справи дає єдино поруку добрих і тревалих наслідків. Моє правительство уважає взагалі вдоволяюче розвязанє язикової квестиї рівно актом справедливости, як і розуму державного.

Покладаючи довіре на проявленій всіма сторонництвима готовости до співділаня, правительство доложити всяких і усильних старань, щоби тим скорше привернути так загально бажаний порядок і звільнити державу від найбільших прикростий. Однак так само, як моє правительство прикладає найбільшу вагу для полагожденя сеї справи, так з другої сторони оно є обовязаним удержати ненарушену одноцільність язика в деяких сферах адміністрації. Се старий і випробуваний устрій.

Однак ніколи не можна осягнути позитивних результатів, коли репрезентация народів не працює. Здержанє парламентарної праці може лише перетягнути та переволічи або навіть зовсім заквестіонувати сповненє сих бажань, які народам найбільше лежать на серцю. Рівнож велику шкоду наносить безчинність парламенту королівствам і краям. Коли в будучім часі прийде до управильненя економічних відносин межи обома державами, то також потреба буде напруженої праці державної ради, бо се є головним услівем обосторонно вдоволяючої умови. Моє око завсїгди зверне на добро всіх моїх народів, з їх щастя я беру своє вдоволенє. Тому бажаю собі, щоби мої народи тіпили ся посїданєм сво-

їх конституційних прав і признали, що спокійний, органічний розвій конституції лежить в інтересі розвою їх народного життя.

Утвердїть, панове, у свобіднім і братерским стремліню такий мир, який відповідає потребам нашого часу і хоронїть так, як ваші батьки се чинили, сю достойну державу, яка всім своїм народам уділяє рівної охорони. Станьте для будучих поколінь свїтлим приміром, як можна поодинокі бажаня погодити з добром загалу. Маю надїю і вірю, панове, що провідною звїздою всіх ваших дїл буде почутє в вашої відвічальности. Працюйте, а будете бачити довкола себе весь працюючий люд і благословенє Всевишнього спічне на праці всіх.

Руска справа в урядовім освїтленю.

(Далі).

Так отже в хвилі, коли зоря нової конституційної ери заповідала австрійским народам поворот до перерваного десятилітнім абсолютизмом політичного розвитку і народного життя, руский язик наслідком змагань русофільского напрямку находив ся в такім самім стані, в яким его застав 1848. рік, в стані неспроможности до ролі викладового язика в середних школах. Що більше, стан в сій добі був гірший як в 1848. р. (в 1848. р. зїзд учених руских був за розвитком руского язика на народних основах *Ред. Рус.*), бо на лежачій до сеї пори облогах народній рускій ниві зїйшов протягом 10-літнього союза Гал. Рус. Ради і її епігонів з Бахівскою бюрокрацією із спільного їх засїву бурян русофільзму так буйно (засїяв его Погодин, Зубрицкий і т. д. *Ред.*), що его доси вже цілі десятилітї триваюча ревно праця цюрих народовців виполоти не успіла, що в сій праці нераз їм опадають руки із зневіри (за намісникованя Потоцкого і его наслідника піддержувано русофільских сївачів неначєб то консерватистів, щоби тим спинювати скорий зріст народовців, котрих називано небезпечними хлопоманами. *Ред.*)

Центральне правительство зовсім не дбало, щоби щиро допомогти рускому язикови розвинути ся до ролі викладового. Установлено вправді на львівесім університеті катедру рускої мови і літератури, щоби видавало ся, що дійсно ходить о подвигненє рускої народности з довгої культурної дрімоти, але на тім все скінчило ся. Бахівській системі догоджувало се навіть, що Гал. Рус. Рада не дбаючи о правильний розвиток рускої мови і літератури, перенесла точку тяжєсти своєї роботи на політичне поле, а її тут не ділала додатно, лише весь свій змисл і політичний сприт, як каже др. Лозинський, звернула на перебиванє вже не лише самих вольнодумних змагань польщани, але всіх заходів Голуховского, які наміряли остерегти край від погубного для него і держави інтере-

сів перевороту суспільних відносин, іменно від знищеня шляхти серед тяжких пересилєнь панщизняних. В долі сеї шляхти Гал. Рус. Рада бачила згідно з Бахом долю бунтівничої польщани а гр. Голуховский долю історично і політично виробленого консервативного елементу, який належало для добра краю і держави удержувати і кріпити. Щоби сї розкладові змаганя Гал. Рус. Ради обезсилити в політичнім напрямі, на се, як каже др. Лозинський, мав Голуховский в обсягу своєї власти вистарчаючі способи, коли не в цілости, то бодай на видержанє найтяжших хвиль. Але в політичнім обсягу мав до певного ступня звязані руки, бо як свідчать обдумувані в Відні і звідтам, без огляду навіть на технічні труднощі, безпосередно в житє впроваджувані помисли подїлу краю, центральне правительство витичило собі самостійний план і не зважало на замітки, з якими гр. Голуховский, не вижидуючи на запитаня центрального правительства *propro motu* виступав. Ми вже давнійше навели реляцію гр. Голуховского, в якій вказував на небезпечність самостійної Рутенії з необмеженими змаганями, які з часом можуть довести до конфлікту з Росїєю. Віденське правительство вважало «Russinenland» так само пригідним політичнім витвором, як довершувані в Угорщині ріжкі адміністраційно-подїлові заходи на основі розбудженого національного антагонїзму против Мадярів.

(Далі буде).

3 країни нужди і здирства.

3 Косівского.

(Далі).

4) Як ц. к. староство в Косові перестерігає, а зглядно учить перестерігати букву закона, доказую тим, що *ради громадскі, вибрані ще 1891, урядують доси:* а) в Яблониці, б) в Ферескулі, в) в Перекрестнім, г) в Красноїлі, д) в Головах, д) в Ростоках — і відай в других громадах, хотя в деяких громадах спис виборців виложений ще 27/12 1897! Кажуть, що ц. к. намісництво мусить пригадувати деяким староствам вибір парохіяльних та шкільних комітетів, тож не зашкодило би пригадати і за вибори громадскі. Також зволють вис. ц. к. намісництво звернути увагу ц. р. староства в Косові, щоби дало позір на укладанє бюджетів громадских, котрі в довільній висоті накладають ся. Я підносив уже по кілька разів, що в Косівщині накладають ся додатки до податків в довільній висоті (100% нічого незвичайного) — без приволу висших тіл законодапних від повітової ради. Вчєра були у мене люде за порадою, «бо війт хоче на нас увалити додатки гром. по 2 баньці (2 зр.) від банки!» Самоволя людей шкідливих в Косівщині не обмежуєсь ніким! — Закон громадский (А. П. §. 35. 3) приписує, що не може зістати членом зверхности громадскої, хто з вибраним уже членом зверх-

(Конець буде).

Боже! якже се сухо сказано, занадто просто, а я би хотїв виповісти свій сум, так, щоби він темною хмарою наляг на двацять тисяч літ, бо се такий великий біль душі, такий глибокий! Якже се так може бути: у другій половині 19-го столїтя родив ся, а в першій половині 20-го столїтя уже й пішов спати у землю... Довше певно не прожую...

Я взяв зуб мамута в руки і став його оглядати, вже не знаю, котрий раз. Не замїтив на нїм нічого нового — він певно виглядав так само і тому тисячу літ, як тепер у моїх руках — але не минула ще хвиля, як мені прийшла дуже холодна думка, і я відразу, як сидїв у тіни величезної напороти в допотопнім пралїсі, так у ту мить опинив ся у своїй хаті, і на свій стіл і на лампу і на застиглий чай у склянці і на попїл у попільничці подивив ся зовсім не тими самими очима, що перше... Адже коли я і вся моя праця пропаде без слїду, то очевидно пропаде і ся поезія про зуб мамута, що я даремно над нею мучу ся вже чотири години. Колиж так, то по що мучити ся, радше піти спати: і так уже перша година по півночі...

Думка була найрозумнійша із усіх тих, що я продумав за чотири години, і з далекої дороги з допотопного пралїса я вернув ся просто

до свого ліжка. Ще пів години бачив я перед собою страшенного мамута, як він ішов пралїсом, ломив дерева, ступав так, аж земля дудїла, аж поки заснув я, утомлений тяжкими думками.

Кілька двїв я мав спокій і про мамутів зуб не думав... не хотїв думати. Я бачив его що дня, але дивив ся на нього, як на ворога: мав жаль до нього, бо розчарував ся в його поетичній силі. Адже я писав поезії про цілу землю — і виїшли добрі, писав про всі звїзди на небі — і були також не алі (про місяць написав навіть чудову поезію: за неї від десятиох паннів дістав листи з подякою), — а тут із простим зубом, хоч і мамутовим, але всеж зубом, не міг дати собі ради! Видко, що або сей зуб не заслуговує ніякої поезії, або я не можу... е, ні! я мушу щось про нього написати, як не поезію, то новелю, як не новелю, то повість, як не повість, то філософічну поему — що небудь, аби лише виповісти сю думку, що мені засїла в голові. Але до сєго вже зараз не возьму ся... колїсь иньшим разом... при добрім настрою.

Сей добрий настрої прийшов на мене небавом, до тижня, і я рішив ся писати новелю про зуб мамута. Але що до новелі за мало са-

мих цмнитарних думок, а треба вже хоч троха й живого життя, то я заглянув до зоології, прочитав собі житєпись мамута і придивив ся добре його портретови, бо я сєго добродїя знав дуже недокладно і бояв ся написати які небиліці. В новелі гадав я виповісти ту саму думку, якої не міг одягнути в поетичну одєжу, гадав зручно затагнути читача в допотопній пралїсі, там його поводити троха по ярах та по дебрах, а потім гладко завернути в нинїшні часи і неясно-таємничо сказати йому се, що правда, він знав і сам, що «всяческая суета». От я й почав знову писати про зуб, та вже тепер прозою. Сей зуб мав відограти дуже філософічну ролю в житю двоїх молодих закоханих людей, хлопця і дївчини. Вони вже мали побрати ся, як нараз дістали сей зуб в подарунку. Дїстали його і як почали гадати про вічність та безконечність, то й відїйшла їм охота йти до слюбу. Не варто й побирати ся! — сказали і розїйшли ся. Він забрав нещасний зуб із собою, держав його кілька літ у себе, але що все дуже сумував, коли тільки на нього глянув, то вкінци викинув його — і так зуб мамута дістав ся мені...

ности громадської в I або II степені спокре-
внений або споріднений, але се не для ко-
сівського пашаліка, де, як піднесено вже було в
часописах, в громаді Ростокі Федір Данилюк
війтом, а его швагер Федір Івашко, заступни-
ком війта. Вибори єї мав переводити п. Stani-
slawski, був. комісар в Косові. Позабув видко
на те, що приказане, а не позабув, як рівнож
в часописах було піднесено, на збиранє «фонду»
для видрукування patentu Józefińskiego і в день
вибору зверхности громадської мав зібрати 1 зр.
30 кр. від радних.

Та вже могло собі п. к. староство в Косо-
ві в наведених громадах газдувати по своїй при-
вичці, бо може числило, що нема кому в тих
громадах «бунтуватись» — обстати за своїми
правами, а коли, то може не так різко. Але вже
на кождий случай повинно було понехати своє
газдованє в моїй громаді! Однак привичка пе-
ремогла застановленє! — Вибори до ради гро-
мадської в Довгополи зістали в цілком правиль-
ний спосіб в дни 8/4 1898 переведені, а коли аж
в кілька неділь внесено протест против тих ви-
борів і то не на руки війта, відкликнувся я в
отвертій письмі 11/5 1890 до Его Екец. п. На-
місника «що протест той сфальшований, не по-
даний в законном приписаній дорозі, на руки
уряду громадського — і просивем о переданє
справа карному судови, щоби «бодай вчаси
спинити фальшованє актів виборчих». На се по-
винен би я, яко обжаловуючий бути переслухан-
ним і в разі безпідставности бути укараним.
Слідство бачу було, але мене не переслуховано
і видко, що справу представлено в той спосіб,
що намісництво углядило сфальшований протест
против громадських виборів. — Яко curiosum на-
веду дословно: »L. 49. Obwieszczenie! Ze strony
urzędu gminnego podaje się do publicznej wiado-
mości, że na podstawie wniesionego rekursu przeciw
wyborom z dnia 8. kwietnia 1898 Wysokie s. k.
Namiestnictwo reskryptem z dnia 6. lutego 1900.
liczba 1028 ten wykaz do Rady gminnej tutejszej
unieważniło a to na zasadzie §. 5. ord. wyb. gm.
(заінтерпелований війт на засіданю ради гро-
мадської в дни 27/11 1900: чи протест внесений
був в приписанім законом речинці? відповів,
«що ні, що о тим протесті чув аж гет пізнійше»),
і с. k. Starostwo Rozporządzeniem swym z
dnia 24. lutego 1900. l. 3458. poleciło, by na nowo
listy wyborcze do nowego przylądu wyłożę,
które z dniem dzisiejszem akta wyborcze
(як розумно пише писар, побираючи річно
платні з громад поверх 2000 кор. без побічних
ще раз таких доходів) а то spis uprawniouy
do głosowania listy wyborcze I, II i III. koła do
wolnego przylądu z dozwoleństwem 8 dnie-
wym terminu reklamacyjnego W kancelaryi Urzę-
du gminnego wyklada się. Urząd gminny Dohopole
dnia 24. września 1900. (а о виборах доси ні чут-
ки). Naczelnik gminy Maksym Dziubak per me Schrei-
ber. — Що сфальшовані протести вносять ся і
другими громадами, доводить хоть би се, що
жиди, котрі ледви підписались потрафлять, від-
грожують ся, коли їм війт в чім дрібнім не до-
годить: будьте тихо! не зачіпайте мене! А коли
ви протест внесли? чи до тижне? не шукайте
собі клопоту! ви з мої ласки війтом.

(Конець буде).

НОВИНИ.

— Календар. В середу: гр.-кат. Ксенї; рим.-
кат. Дороти. — В четвер: гр.-кат. Григорія
Богослова; рим.-кат. Ромуальда.

— До «Діла» доносить якийсь Нр. (здає ся,
Нарваний) з Відня ріжні побрехенки на «Бар-
вінцуків», а «Діло» додає до себе ось який не-
агідний з правдою коментар: Рускі послї неза-
висимі не могли пп. Барвіньського і товаришів,
помимо деяких заходів їх, до себе приймати,
тим більше, що ширший комітет народний для
25. січня с. р. виразно ухвалив в острій резо-
люції, щоби независимі послї не лучили ся
з «угодовцями». — Редакція «Діла». Мусимо
напаятнувати се як историчну неправду. Коли
вже польскі людвці не хотіли мати нічо до
діла з таким руским клубом, який містить в
своім лоні москвофіла з Жовкви (а прецінь
польско опозицію се ні морозить, ні гріє, що
там діє ся з нашою національною ідеєю, а на-
віть деякі з них, як пр. Брайтер, явно симпатизу-
ють з москвофілами), то навіть найнаївній-
ший читач «Діла» хіба не допустить при яким-
такім застановленю, щоби Барвіньський міг ро-
бити які-небудь заходи, щоби такий клуб при-
няв его до себе. Дальше доносить сей відень-

ский кореспондент «Діла», що з лона рускої
опозиції вийде перший єї подвиг, іменно про-
тести против вибору руских послів Барвіньско-
го, Мандичевского, Длужанського а надто До-
бошинського, Сашіги, Валевского, Півніньского,
Мойси, Тишковского, Гіжовского, Кароля Діду-
шицкого, Хамца і Маріяна Блажовского.

— Впр. Отців духовних, котрі до осягненя ці-
ли дяківської лотерії значнійшим закупном лю-
сів з скарбни церковної не причинили ся, про-
симо о щедрих датках з тижже скарбон для ціли
лотерійної. Датки ласкаві з зазначенем: для
ціли дяківської лотерії, просимо прислати під
звичайною адресою: Дирекция Народної Торго-
влі у Львові.

о. Д. Танякевич.

На ціл дяківської лотерії прислав ма мої
руки: Впр. о. Тома Собаста парох з Липовиць
8 корон. — о. Д. Танякевич.

— 3 товариства «Академічна Громада» у Львові.
Ві вторник дня 12. с. м. устроює наше товари-
ство в великій салі «Народного Дому» вече-
рок з танцями. Запрошеня вже розіслані.
Колиб хто до тепер не дістав запрошеня, а хо-
тів бути на вечерку, зволить віднести ся до ве-
черкового комітету — Львів, ринок ч. 10. Зара-
зом відзивавсь комітет до всіх Товаришів-«Гро-
мадян» так тих, що є у Львові, як і поза Льво-
вом, щоби, як все, так і сего року в комплекті
явились на вечерку в лантах товариства. (Ленти
можна набувати по 3 короні у каспера запомого-
вого фонду). В понеділок о 7. год. вечером від-
будуть ся передвечеркові збори в комнатах на-
шого товариства, в ціли остаточного порозумін-
ся і розділу функцій комітетових. Просить ся
о як найбільшійшій участі. Комітет.

— 3 Городенчи. Товариство «Руска Бесіда»
устроює в неділю дня 10. лютого в саях ка-
сина вечерок з танцями. Початок о 8. год. ве-
чером. Вступ 3 К від особи.

— Красва рада шкільна іменувала заступника-
ми гімназійних учителів: Р. Одинського в III
гімн. в Кракові, С. Руксера в дрогобичкій гімна-
зії, С. Намисла в ярославській гімназ., Л. Сро-
чинського в рясівській гімназ., В. І. Вітвіцького
в гімназії Франц-Йосифа у Львові, І. Гасного в
дрогобичкій гімназ., д-ра Кольора, Т. Стаха і
А. Гуреккого в гімназії в Подгужу; перенесла І.
Бохневича з Тарнова до III. гімн. в Кракові, Ф.
Питля з Кракова до Тарнова, І. Прислопского в
Дрогобича до Ярослава, д-ра М. Шенета з П.
до V. гімназ. у Львові, І. Стопку з Подгужа до
Стрия, Ан. Жубровского зі Львова до Стрия, І.
Мадея зі школи реальної в Станиславові до ре-
альної шк в Тернополі.

— Розправа проти п. Будзиновского і Остапчу-
ка скінчила ся вчера о 4. год. пополудни. Бу-
дзиновского боронив вчера др. Дверницький, а
Остапчука ад'юкт суду др. Васунг з уряду. Трибунал
поставив присяжним судьям 10 голов-
них питань. Присяжні судії заперечили всі де-
сять питань, а затвердили одно додаткове пита-
нє що-до Остапчука о недозволеній кольпорья-
жи. На основі сего ореченя трибунал увільнив
Будзиновского, а Остапчука засудив на 100 ко-
рон карн, зглядно 10 днів арешту.

— Міністерство судівництва видало розпоря-
дженє, яким пригадає ся судам, щоби вступні
слідства карні по можности скорочувано; слід-
чий судія не має збирати всі докази та пере-
слухувати всіх свідків. «Прокураторії і суди»
— каже дальше розпорядженє — повинні се пе-
рестерігати, бо в наслідок того головна розпра-
ва дасть образ, далекий від первісного здогаду.
Не є задачою вступного слідства, з гори начер-
кнути сей образ з тим, що він пізнійше не змі-
нить ся, а головна розправа мала би бути ли-
ше повторенєм вступного слідства».

Дальше, розпорядженє авертає ся против
горячкового арештованя підозріних. Тимчасове
придержанє і слідчий арешт належить лише тоді
примінити, коли заходять законні умовини,
а належить знести слідчий арешт, як ті усло-
вини відпадуть. В богатых случаях можна сей-
час по переслуханю особи випустити єї на во-
лю. Коли переслуханє не є формалістичне але
вичерпуюче, нераз усуне підставу до здогаду, що
існує небезпеченство змови, — утечу або змі-
ну місця побуту виключає ся. Слідчий судія і
державний прокуратор є законно обовязані, в
кождій стадії слідчого поступованя застанови-
ти ся, чи є ще дані умовини дальшого примі-
нованя слідчого арешту. У всіх случаях, де му-
сить ся зарядити слідчий арешт, належить пе-
ревести як найскорше вступне слідство. При
кінці розпорядженя міністерство приказує, що-
би суди строго перестерігали наведені припо-
рученя.

— Uno catholica. Справою дефравдації в львів-
ській агенції тов. обезпеченє «Uno catholica» за-
опікувала ся державна прокураторія і зарядила
слідство против б. єї управителя, Тумена.

— Заражена клініна. На гінекологічну клініку
проф. Йордана в Кракові правезено дві хорі
жінчини з села і они заразили породничою го-
рячкою цілу клініку. В протягу слідуючих двох
тижнів жадна операція не удала ся і пять жін-
цин померло на горячку, коли в попереднім пів-

року на клініці не зайшов ані один такий слу-
чай. Др. Йордан казав всі хорі положниці пере-
нести до иншого будинку, а дезинфекцію клі-
ніки перевести як найрадикальнійше, так що
здрапано всі стіни. Причиною сего нещастя є не-
достаток відповідно урядженої операційної салі.

— Скликанє галицького сойму. До одного з
львівських дневників доносять з Відня, що сойм
стане скликаним на одномісячну сесию в цвітні,
відтак розвязаним, а в червні відбудуть ся
нові вибори.

— 3 львівської салі судової. Нині станув перед
трибуналом присяжних судіїв В. Канчаковский,
паляч при залізниці у Львові, обжалований за
крадіж 65 місячних обручів вартости 1.161 ко-
рон. Обжалований не признає ся до крадіжи та
каже, що єї обручі найшов і хотів віддати їх
в огрівальній залізничого двірця. До розправи
позвано 9 свідків. Розправою проводить рад-
ник Наглік, обжаловує прокуратор Шнайдер.
Обжалованого боронить адвокат др. Лісевич.

— Бюджети деяких галицьких міст в числах:
Станиславів, дохід вносить 158.858 К.—видатки
753.847 К.; Перемишль 506.366 К. доходів —
504.694 К. розходів; Коломия 443.619 — 500.683;
Тарнів 427.386 — 502.883; Ярослав 347.567 —
360.488; Стрий 326.167 — 350.905; Бережани
315.906 — 315.900; Тернопіль 273.463 — 348.696;
Подгужє 271.134 — 271.164; Жовква 223.212 —
323.212; Новий Санч 195.764 — 310.385; Вадови-
ці 179.741 — 184.876; Бяла 168.096 — 282.332;
Бохня 165.858 — 189.876; Городок 145.170 —
145.170; Сянок 130.106 — 138.416; Величка
107.720 — 137.980; Снятин 97.164 — 109.084, а
Ясло 94.152 К. доходу — 103.277 К. видатків.

— Малир моногаміст — так назвали були бл.
п. Бекліна з сеї причини, що всі жінчини на
его образах подібні до себе, як дві каплі води.
А стало ся се з тої причини, що п-ні Беклінова
була дуже задрісною жінкою і не дозволяла,
щоби єї мужови позувала коли небудь яка чу-
жа жінка. Тож з правдивим посьвяченєм при-
няла була на себе ролю модельки свого мужа
і позувала єму часто аж до утоми. Вправді п-ні
Беклінова була дуже пристійна і гарно збудо-
вана, тож образи Бекліна не тратили на тім,
але все таки остало ся на них пятно «артистич-
ної моногамії».

— Листонос перед судом. В Кракові вела ся
вчера судова розправа против листоноса, Тар-
гоша, за надуживанє власти. Таргош одержував
що дня так велике число листів до дорученя
їх адресатам, що не міг їх всі доручити в однім
дни, длятого оставляв частину листів вдома.
По переведеню розправи трибунал на основі
вердикту присяжних судіїв увільнив Таргоша від
вини і карн.

— По американськи. З Нью-Йорку доносять про
слідуючу злодійську штуку. Один з фермерів ко-
ло Мінеаполіс, скінчивши як-раз свою щоденну
роботу, лагодив ся вже спочивати, коли на дво-
рі загуркотів якийсь віз, а по хвили увійшов я-
кийсь сьвященик та просив, щоби его переночу-
вати на фермі. Фермер відступив пасторови ви-
гідну комнатуку та й дав ще повечеряти. При
вечери розповів пастор, що він їздив сповідати
якогось умираючого, завізвав відтак цілу роди-
ну до молитви а опісля всі полягали. Досвіта,
коли пастор ще спав, прийхав на ферму якийсь
другий віз а в нїм двоє залюблених. Они хоті-
ли повінчати ся і вступили на ферму поспити,
куди їм їхати до найближшого сьвященика.
Фермер на таке питанє лиш усміхнув ся, а від-
так запросив їх до себе таї закликав пастора.
А треба знати, що в Америці може відбувати
ся вінчанє без заповідій, і може вінчати який
небудь сьвященик. Отже донька фермера, що
колись виховувала ся в місті, засіла до форте-
пяну і заграла весільного марша, молоді увій-
шли до комнати і пастор повінчав їх, поблаго-
словив та ще й виголосив проповідь, а відтак
списав метрику, на котрій фермер і его жінка
підписали ся яко свідки. На борзі зроблено ве-
сільний пар і молода пара поїхала по піри в
світ. Незадовго опісля забрав ся і сьвященик.
В два дні опісля дістав наш фермер повідомле-
нє з банку в Карвер, що на чек з его підписом
і підписом его жінки, банк виплатив то, що
приніс був той чек, 2.000 долларів. Фермер пої-
хав чим борше до міста і тут показало ся, що
на чеку були ті самі підписи, що на вінчальній
метриці. Пастор і молодята то були перебрані
злочі.

— Російско-татарський дневник. В Казані по-
чав виходити дневник, печатаний в татарській
мові, зрозумілій Татарам, Кіргізам, Башкірам
і Ногайцям, яких число доходить до 10 мільонів.

— Дрібні вісті. Віче почтових експедиторів в
Австрії відбуде ся дня 10. с. м. у Відні. —
Львівський дневник «Ruch katolicki» перестав ви-
ходити. — Стан здоровля краківського єпископа
ка. Пузини погіршив ся. Лікарі побоюють ся ка-
тастрофи.

— Гумористичний кутич.
З руско-народного театру.
Ой нема, нема ні вітру ні хвилі
Із Руської Бесідоньки,
Чи там раду радять над емеритуров

З чужої не знать стороньки.
Ой повій, повій вітре через поле,
Та з великого Львова,
Суши намі сльози, заглуши кайдани,
Потіхи дай слова.
Ой заграй, заграй прудкий телеграфі
Та під тими вісточками,
Що нам пліють патріоти, повні до діла
По місточках за нами. [охоти
Ой Боже-ж, наш Боже, кобиж то за нами
У добрій згадали годині,
Будучність вказали, від нужди спасали,
А то ми в одчаю загинем!..

Кум до кума.

— Слава Ісусу Христу, куди йдете?

— На віки Богу слава, по оковитку.

Телеграми.

Відень, 5. лютого. Цісаря повитали послі в церемоніальній сали і попрацали грімким трикратним: Слава!

Відень, 5. лютого. При відчитаню престольної бесіди були присутніми архикнязі Отон, Кароль Фердинанд, Леопольд Сальватор і Райнер, а в льожах сиділи архикнягині Елісавета Ма-

рия (донька бл. п. Рудольфа), Марія Йосифа і Марія Тереса. Торжество тревало від год. 12. до 1. в полудне.

Відень, 5. лютого. На вчерашнім засіданю польского Кола оповістив презес Яворський, що пос. Катрайн, як презес уконституованого ся католицко-людового центра, звернув ся до него з письмом, в яким заявив бажане удержаня добрих відносин з польским Колом. Відтак наступила дебата над відповідію на престольну промову, після якої уповажнено през. Яворского до поставленя внесеня в палаті вибору адресової комісії, зложеної з 48 членів.

Відень, 5. лютого. Навішнє засіданє ради державної отворено о год. 11 1/2 перед полуднем. Посли, які явили ся нині перший раз в парламенті, зложили посольске приреченє. Потім відчитано спис тих виборів, против яких внесено протести, і приступлено до вильосованя відділів в цілі призваня важности виборів. Засіданє треває дальше.

О год. 1 1/2 почало ся засіданє палати панів.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Програма від 1. до 16. лютого 1901.

При співучасті військової музики 80 п. п.

1. Увертура. 2. Jerry i Peggy модерністичні карикатуристкі. 3. Victoria Betting жонглерка. 4. Графині Ferruccy лірична співачка. 5. Les Aleksandros найзнаменитша трупа акробатска. (Павза). 6. Орхестра. 7. Carmen Carreno оперова співачка. 8. Sekuntala зі своїми вужами. 9. Jean Mora et la belle Lola музикальні ексцентрийці. (Павза). 10. Орхестра. 11. Huberto Vincento наслідуватель черепах. 13. The American Troubadours. — Початок о 8. год. вечером.

Що дня велике представленє. В неділю і сьвята два представленя. Що пятниці High Life представленє. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвика у Львові.

Colosseum ogrіte 12. газовими печами.

Розклад поїздів залізничних обовязуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд подаєий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходять о годині				відходять о годині			
1:35	6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня		1:53	6:25	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	6:20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова		2:08	6:30	до Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	6:46	з Брухович, шод. від 13. мая до 16. вер. вк.			6:43	» » дв. Підзамче	
	7:45	з Янова		8:30	6:35	до Станиславова, Підвисокого, Потутор	
	8:00	з Тернопольа, Бродів на дв. Підзамче		2:55	8:40	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа	
	8:05	» » на дв. головний			9:00	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)	
	8:15	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия			9:15	до Янова	
	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.			9:25	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.	
	11:45	з Ядослава і Любачова			9:42	» » дв. гол.	
	11:55	зі Станиславова (Кересмезе, Потутор)		2:55	9:55	до Чернівців, Станиславова	
	12:55	з Янова			10:20	до Сокала, Беззця, Рави рускої і Любачова	
	1:15	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.			1:25	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і сьвята	
	3:14	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)			2:15	до Брухович від 13. мая до 15. вересня в неділі і сьвята	
2:20	5:17	з Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.			3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
2:35	5:40	» » » на дв. голов.			3:15	до Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.	
	5:45	з Кракова			3:26	до Брухович шод. від 1. мая до 16. вер.	
1:45	5:55	з Чернівців, Іцкан			3:30	до Рижова, Хирова, Любачова	
	6:00	з Сокала, Беззця і Любачова					
Ніч				Ніч			
	7:24	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)			6:10	до Станиславова	
	8:28	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)			6:13	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. марта 1901 щоденно	
	8:50	з Брухович від 13. мая до 16. вересня шод.		12:40	6:30	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	
	9:23	з Янова щоденно від 1. мая до 15. вер.			6:50	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша	
8:40	9:45	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова			7:10	до Тернопольа дворець головний	
2:31	10:00	з Чернівців, Букарешту, Гусятина, Потутор			7:33	» » дворець Підзамче	
12:20	10:15	з Лавочного (Пешту) Хирова			7:25	до Сокала і Рави рускої	
	10:12	з Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.			7:48	до Брухович (13. мая до 16. в. в нед. і сьв.)	
	10:30	» » на дв. голов.			9:12	до Янова від 1. мая до 15. вересня	
	12:05	зі Стрия, зі Скольного від 1. мая до 30. вер.		2:51	10:40	до Чернівців і Іцкан	
	3:12	з Підволочиск на дворець Підзамче			10:50	до Кракова, Відня, Варшави	
	3:35	» » на дворець головний			11:00	до Підволочиск, Бродів дв. голов. і	
					11:25	» » дв. Підз.	
					4:15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбор	
					4:45	до Брухович від 13. мая до 17. вер. шод.	

ЗМІТІА: Гога нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейский різьить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне п. к. залізниць держ. (Львів, ул. Крайцких ч. 5) уділяє вєсьєльє в справях залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

За певну і добру льокацію поручаємо

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні коронові
- 5% листи гіпотечні преміовані
- 4% листи товариства кредитового земского
- 4 1/2% листи Банку краєвого
- 5% облігації Банку краєвого
- 4% позичку краєву
- 4% облігації пропінацийні

і вєйлікї ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнійшим курсі деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного

Вєйлякі

КУПОНИ

вильосовані

цінні папери

вишлачує без потрученя

провізії або коштів

Контора виміни

ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ

Гіпотечного.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

одинокє рускє товариство асекураційне, обезпечає будинки і вєї предмети движимі против огневих шкід.

„Дністер“ припоручил Преоєсвєщ. Ординарияти Вєсєч. Духовєньству і вірним вєїх трєх Єпархій.

Фонди гваранційні „Дністра“ з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540	кор.	11	сот.	} разом 520.406 кор. 65. сот.
Резерва премії	171.942	„	—	„	
Резерва спеціальна	6.000	„	—	„	
Фонд емерітальний	30.924	„	54	„	

Тарифи „Дністра“ умірковані. Надвижка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премії.

„Дністер“ виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2,120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпробовочно в присутности Делегата і 2 членів.

Полїси „Дністра“ приймають при позичках гіпотечних: Банк краєвий і Каса ощадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Терєбовлї, Залїцках, Городку і Богородчанях.

НА ЖИТЕ треба обезпечити ся тільки через „Дністер“ в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; з таких обезпечень через „Дністер“ іде часть провізії на рускі публичні добродійні цілі; полїси і квіти видає Краківське Товариство рускі.

„Дністер“ пошукує спосібних агєнтів, особливо сєлян господарів в окрєстностях, де ще нема близько агєнцій „Дністра“. Агєнти заробили вже 274.964 кор. провізії.

Зголошеня о агєнції треба вносити до Дирекції у Львові.

Сєляне! убїгайте ся тільки о агєнції „Дністра“.

Від огню обезпечайте ся тільки в „Дністрі“.

На жите обезпечайте ся тільки через „Дністер“.